

Mitä on vastuullinen markkinatalous

Kokoomuksen puheenjohtaja Jyrki Katainen käytti aatteellisesti väkevän puheenvuoron esitellessään viime viikonvaihteessa puolueemme tavoitteet tulevalle vaalikaudelle. Puheesta ja tavoitteista vanhemmat kannattajat saattoivat kuulla tuttuja äänenpainoja neljännesvuosisadan takaa.

Kataisen puheessa eivät vilistäneet eurot ja suhdanne-ennusteet, eivät bruttokansantuote ja inflaatio, eivät direktiivit ja asetukset eivätkä tupomekanismit ja indeksikorjaukset. Kansanomainen puhe kirkasti kokoomuslaisen politiikan peruspilareita, ihmistä ja hänen palvelijaansa eli vastuullista markkinataloutta.

Kokoomus nosti politiikan keskiöön järjestelmän asemesta ihmisen. Meidän mielestämme politiikka ei saa olla vain rahanjakoa, vaan sen tehtävänä on luoda ihmisille yhteiskunta, jossa he voivat itse vaikuttaa oman elämänsä suuntaan. Tästä taas syntyy elämänusko.

Me olemme jo pitkään moittineet sitä, ettei nykysysteemiä ole suunniteltu aina ihmistä varten, eli kannustamaan omaehtoisuuteen ja minkä tahansa työn tekemiseen. Vaikka järjestelmä kenties teoriassa toimii moitteettomasti, se syrjäyttää ahkeruuden.

Asioiden korjaamiseen ei tarvita aina uusia lakeja, uusia viranomaisia tai kolmikantaisia komiteoita, vaan tahtoa ajaa kannustavuuden arvoa. "Älkää enää valtiolistako ihmisiä, vaan inhimillistäkää valtio", Katainen aivan oikein peräsi.

Markkinatalous on ilman itseisarvoa vain väline, jolla luodaan uutta hyvinvointia: kuin käyttöjärjestelmä, joka saa systeemin toimimaan. Vastuullinen markkinatalous kunnioittaa ihmisyyttä ja luonnon ainutkertaisuutta.

Taitamattomasti ohjattuna markkinatalous johtaa ongelmiin: piittaamattomuuteen ympäristövaikutuksista, vääränlaiseen tehokkuusajatteluun, jonka seurauksena ihmiset palavat loppuun työssään ja tilanteeseen, jossa heikoimmat jäävät jalkoihin. Siksi on vaalittava huolenpitoa heikommista ja vastuuta ympäristöstä.

Kokoomus pyrki pois yli 20 vuotta kestäneestä poliittisesta paitsiosta jo vuoden 1983 vaaleissa. Maanvyörymävoittokaan ei vienyt puoluetta tuolloin hallitukseen, vaan kannatuksen piti kasvaa vielä vuoden 1987 vaaleissakin ennen kuin hallitusovet aukesivat.

Kokoomuksen retoriikka onkin kuin 80-luvulta, tosin myönteisessä merkityksessä. Ja vaikka maailma ja käytännön tavoitteet ovat muuttuneet, myös 80-luvun suuri linja on palannut: politiikkaa halutaan tehdä ihmiselle työkalulla, jonka nimi on vastuullinen markkinatalous.

Kokoomus on saavuttanut historiansa parhaat vaalitulokset silloin, kun se on osannut luontevasti yhdistää markkinatalouden ja siihen liittyvän vastuullisuuden. Sellainen ohjelma on puhutellut kansaa, joka edellyttää oikeudenmukaisuutta, reilua ja huolenpitoa heikommista. Reilun kuukauden päästä tiedetään, palaako 80-luku Kokoomukseen ohjelmallisten tavoitteiden lisäksi vielä muhkeina vaalituloksina.

Usein väitetään, että kaikki puolueet ovat samanlaisia. Kokoomuksella on nyt vaaleissa selkeä ohjelma, joka poikkeaa selkeästi muista kilpailijoista. Olemme kuunnelleet koko syksyn ihmisiä ja heidän perusteltuja toiveitaan. Nyt tämä arjen ohjelma on painettu vihkoseen ja se on luettavissa myös netistä. Vihkosen välissä on puoleemme vaalijulistus vuodelta 1919. Se osoittaa, että kestävät arvot säilyvät.

Petri Salo